

Správa o dlhodobej udržateľnosti verejných financií za rok 2018

Anetta Čaplánová, Juraj Kotian

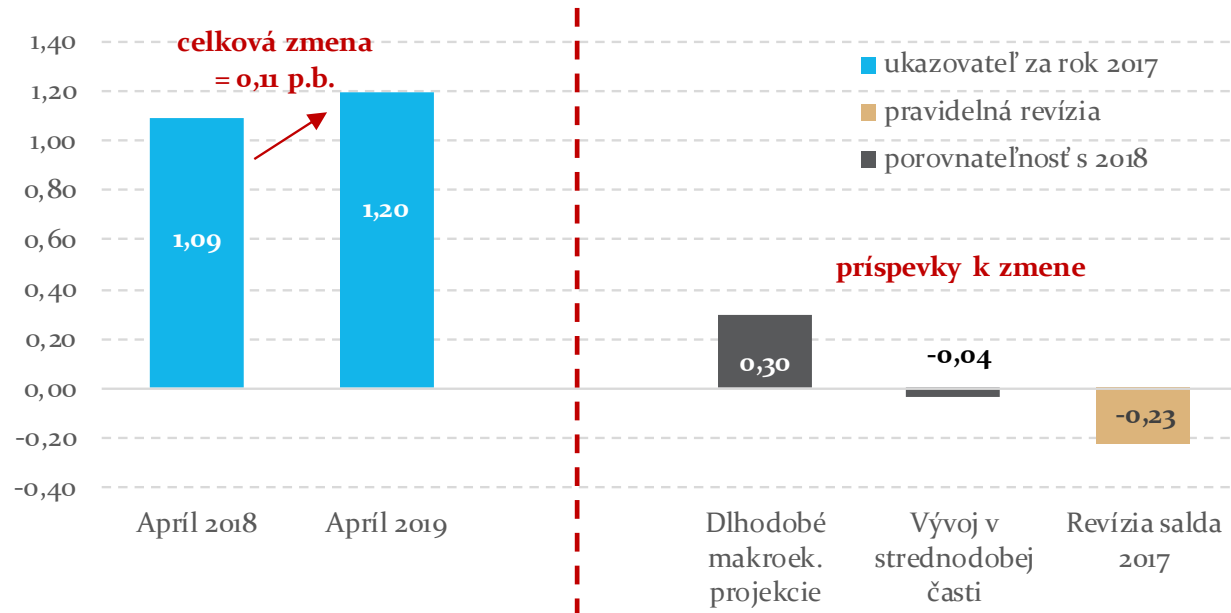
Tlačová konferencia RRZ, 2. máj 2019

www.rozpoctovarada.sk

Aktualizácia ukazovateľa za rok 2017

Udržateľnosť verejných financií v roku 2017 sa zhoršila

Zmena ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti v roku 2017 (% HDP)

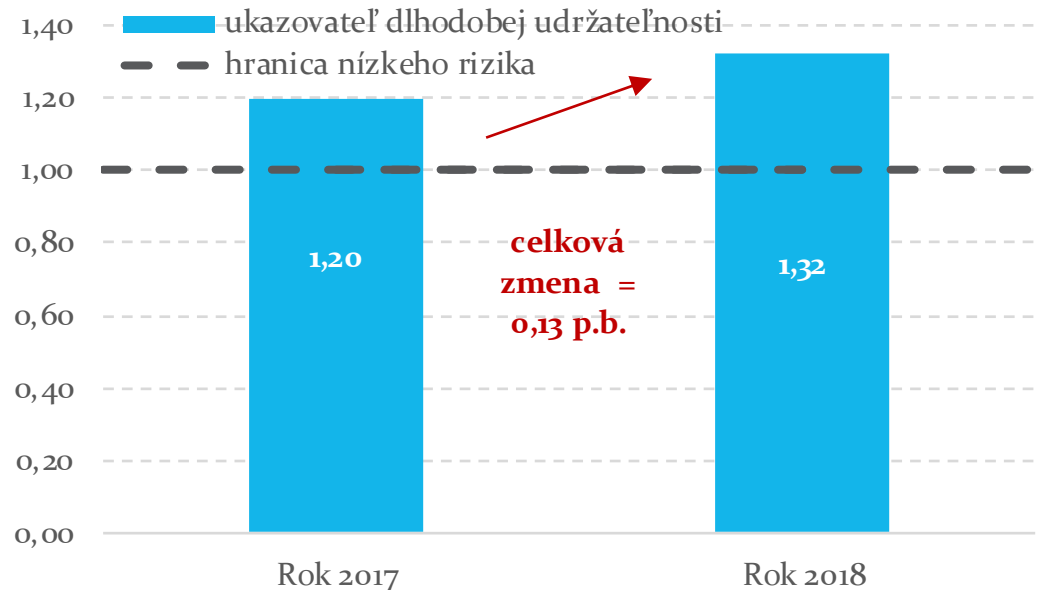
- K zhoršeniu ukazovateľa prispela menej priaznivá projekcia dlhodobého makroekonomického vývoja (nárast výdavkov na dôchodky)
- Pozitívny vplyv malo zlepšenie salda v roku 2017

Udržateľnosť sa v roku 2018 zhoršila druhý rok za sebou

www.rozpoctovarada.sk

...nezahrňa negatívny vplyv zavedenia stropu dôchodkového veku (zhoršenie o dodatočných 1 % HDP)

Zmena ukazovateľa medzi rokmi 2017 a 2018 (% HDP)

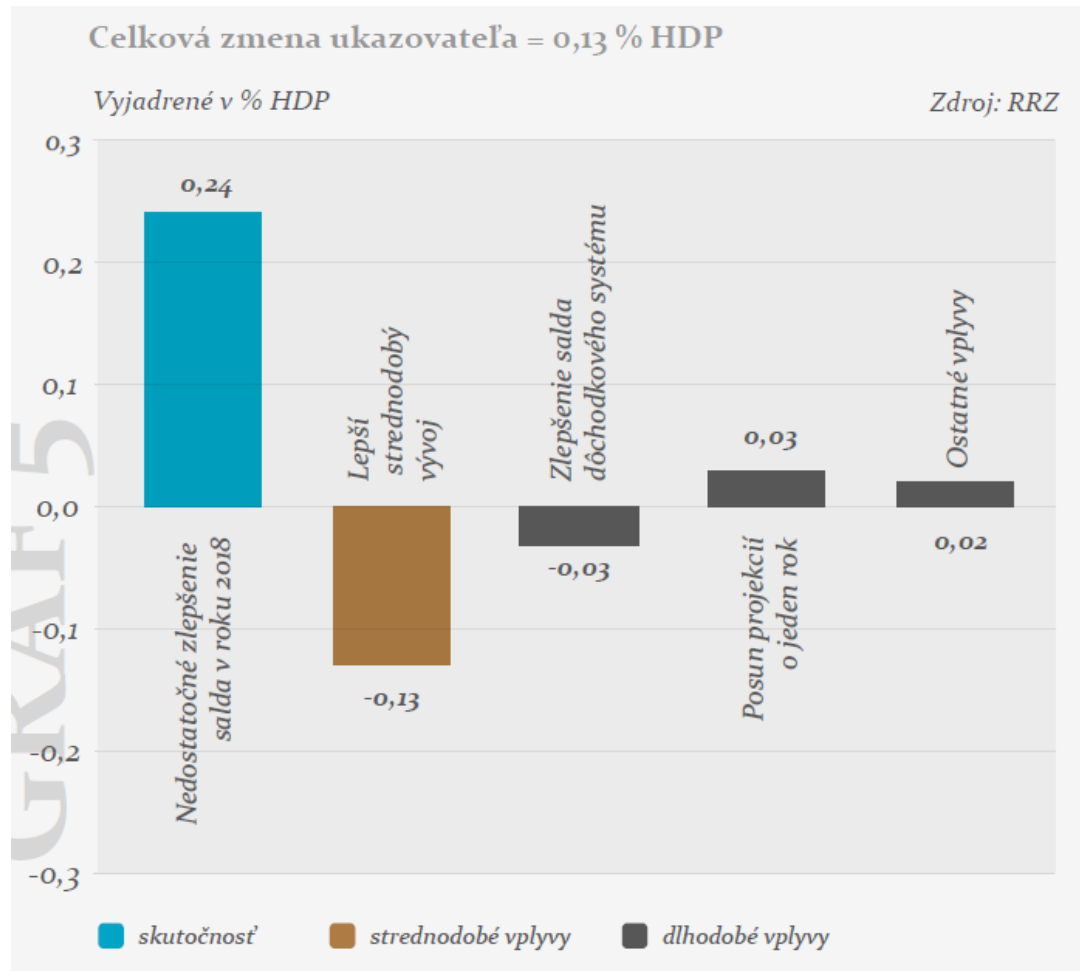

- Mierne prekročenie hranice nízkeho rizika dlhodobej udržateľnosti
- Na udržanie dlhu verejnej správy pod hornou hranicou dlhového limitu (50 % HDP) v období nasledujúcich päťdesiatich rokov je potrebné nad rámec predpokladov základného scenára prijať v strednodobom horizonte dodatočné opatrenia vo výške približne 1,3 % HDP

K zhoršeniu ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti prispeli aj opatrenia vlády

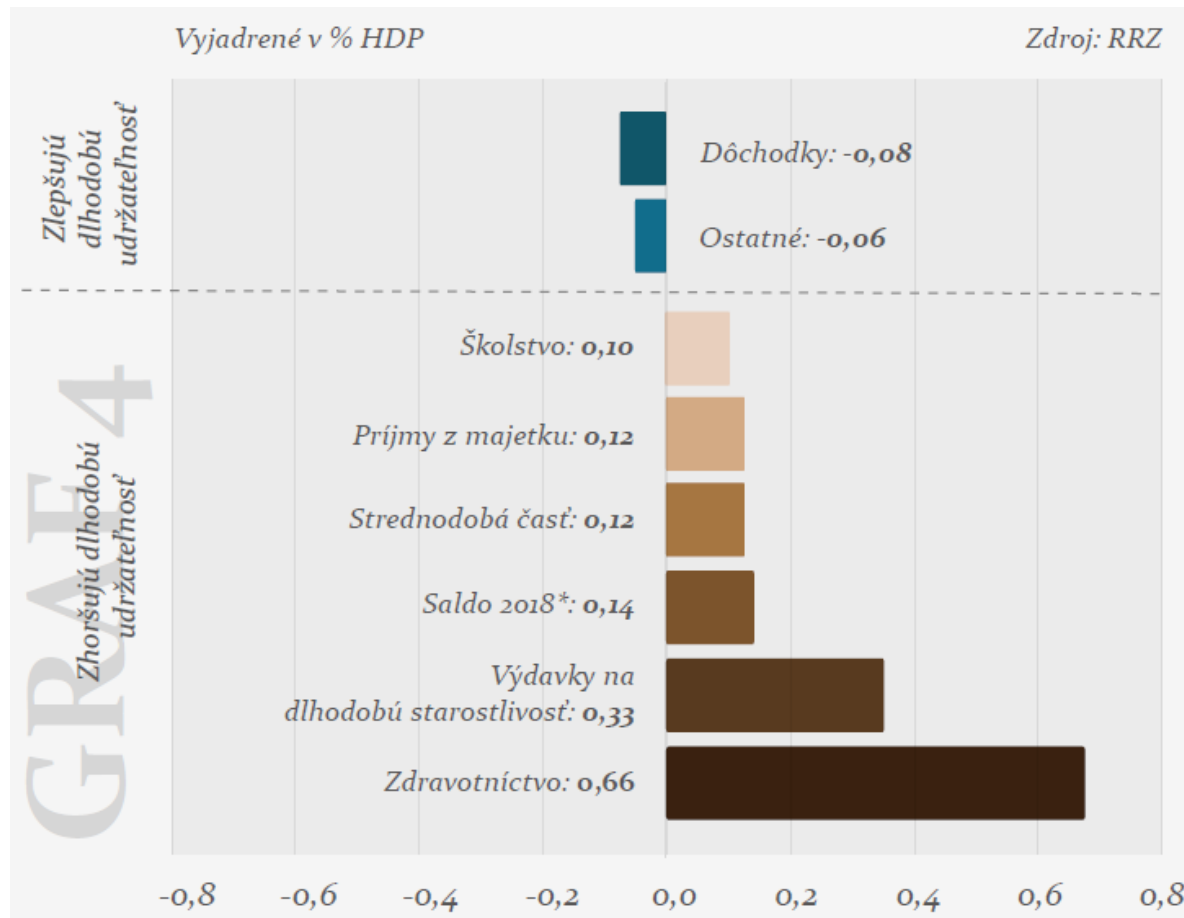
www.rozpoctovarada.sk

Príspevky k zmene ukazovateľa medzi rokmi 2017 a 2018

- Hodnotenie vychádza z predbežnej - aprílovej notifikácie deficitu a dlhu Eurostatom
- Nedostatočné využitie pozitívneho vývoja verejných financií na rýchlejšiu konsolidáciu
- Mierny pozitívny vplyv má lepší predpokladaný vývoj v strednodobom horizonte

Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti za rok 2018

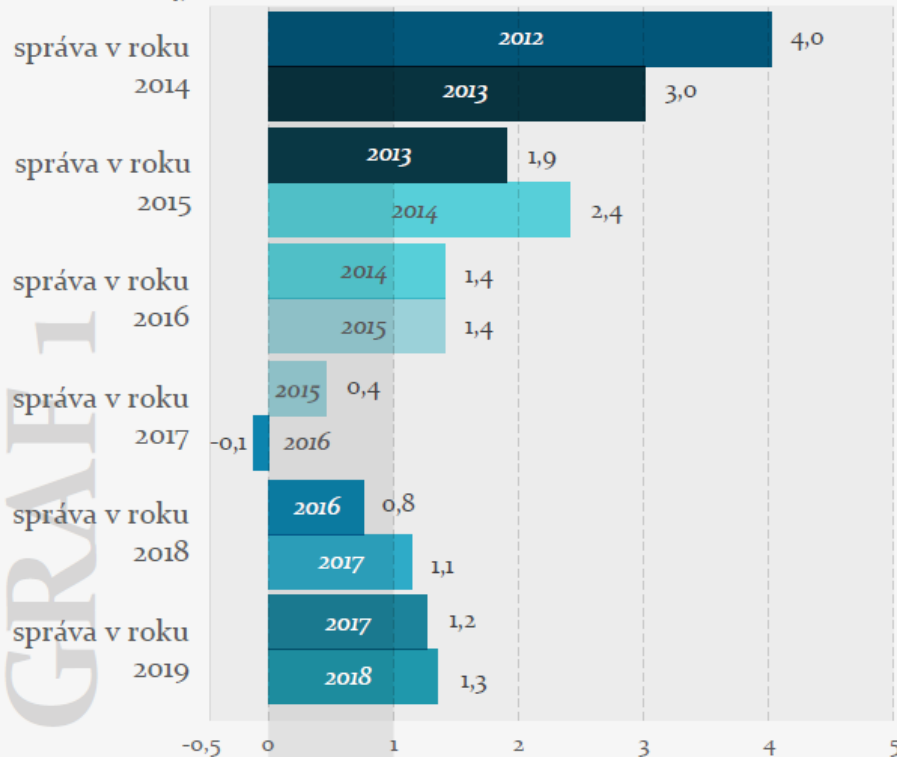

- Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti dosiahol **1,3% HDP** v roku 2018
- Dlhodobú udržateľnosť najviac zhoršuje zdravotníctvo a výdavky na dlhodobú starostlivosť

Vývoj ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti

Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti

vyjadrené v % HDP

interval nízkeho rizika pre dlhodobú udržateľnosť

- Počas posledných rokov nedošlo k výrazným zmenám, keď saldo rozpočtu sa zlepšovalo vďaka priaznivému makroekonomickému vývoju, čo bolo zahrnuté vo východiskách hodnotenia
- Dlhodobá udržateľnosť sa vzdialila od hranice mierneho rizika

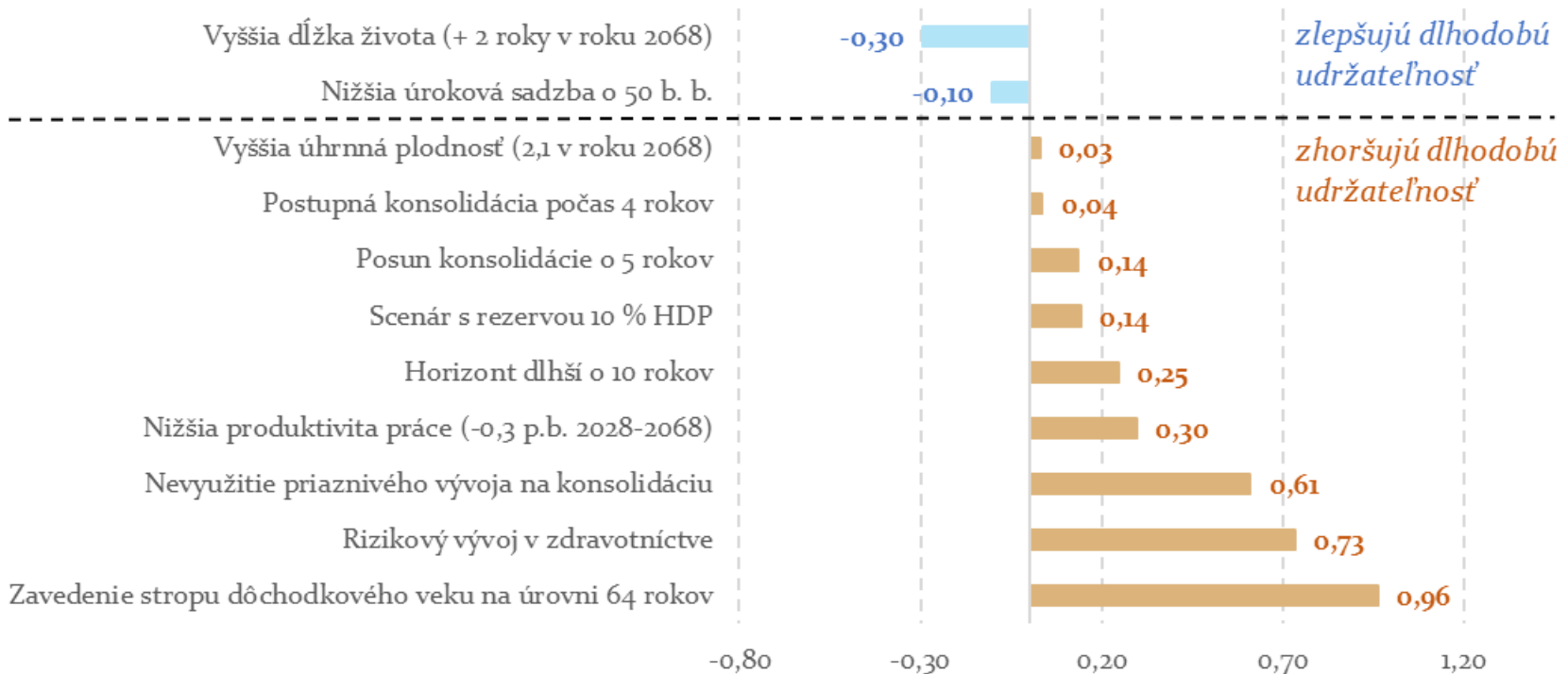
Citlivostné scenáre vplyvu vybraných faktorov na dlhodobú udržateľnosť

Zavedenie stropu dôchodkového veku na úrovni 64 rokov (u žien sa znižuje v závislosti od počtu vychovaných detí) zhoršuje dlhodobú udržateľnosť o 0,96 p.b.

www.rozpocovarada.sk

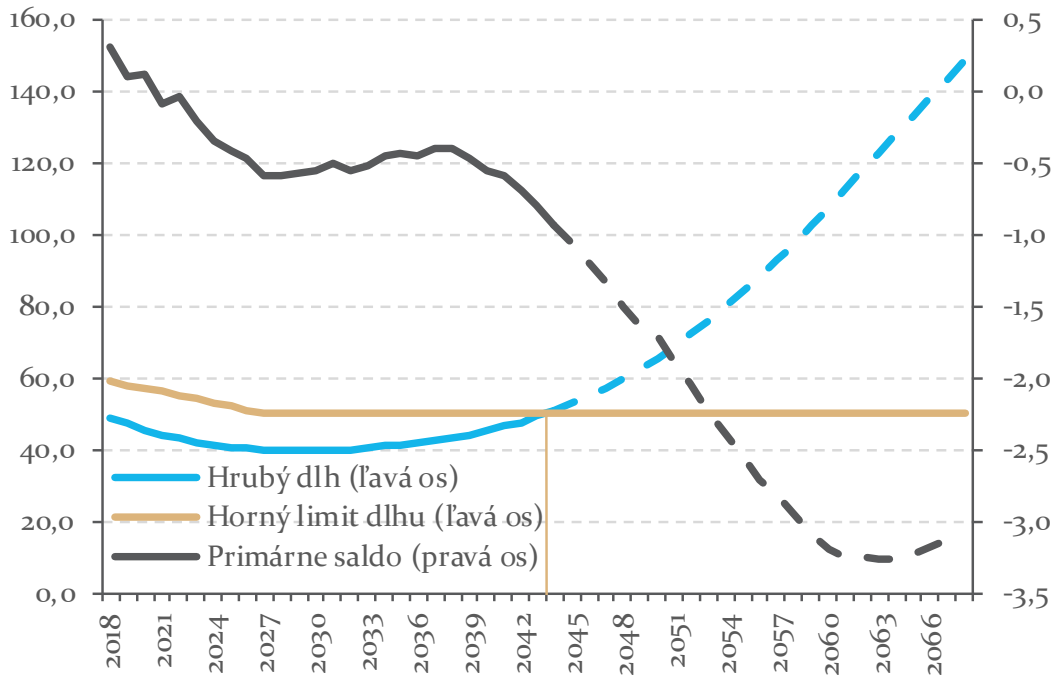
Vyjadrené v % HDP

(odchýlka od ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti v roku 2018)

(zohľadňujúci výsledok hospodárenia v roku 2018, aktuálne prognózy makroekonomického a demografického vývoja)

Vývoj dlhu a primárneho salda v základnom scenári (% HDP)

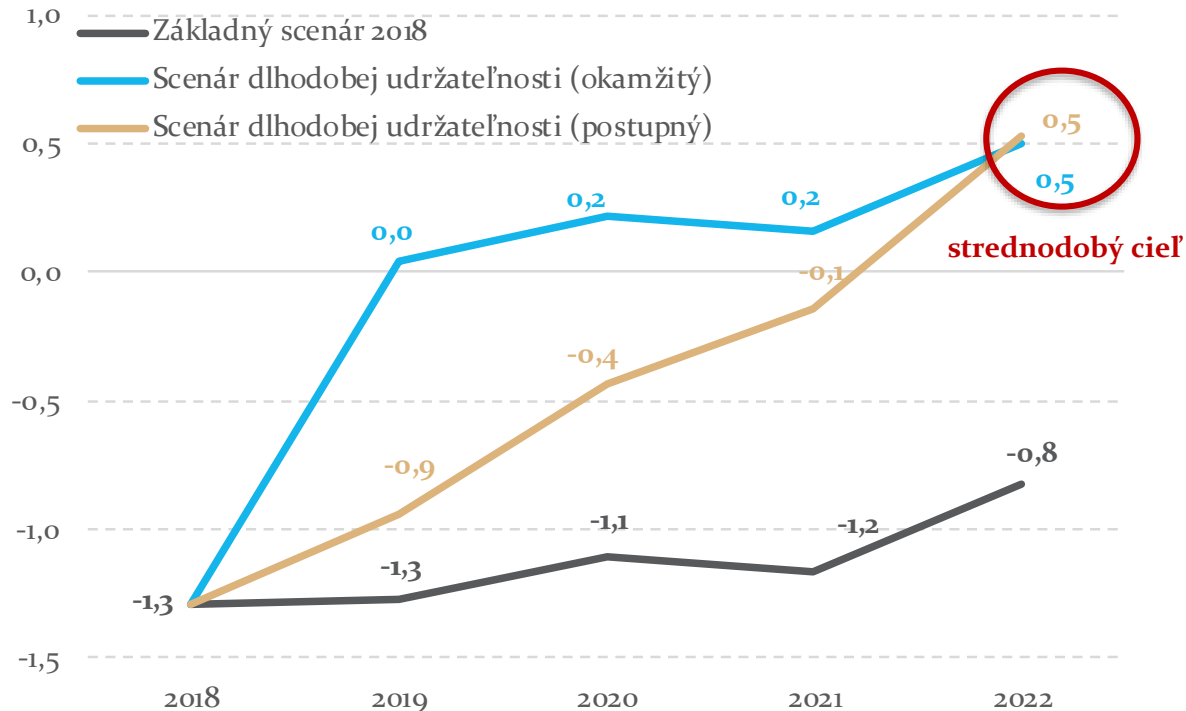
- Pri nezmenených politikách by sa zákonom stanovený limit dlhu prekročil v roku 2044
- Bez reakcie finančných trhov a zásahov vlády by dlh v roku 2068 dosiahol 148,6 % HDP
- Vplyv starnutia populácie sa prejaví najmä po roku 2038

Dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti (1)

Plné využitie pozitívnych vplyvov je rozhodujúce pre nezhoršenie dlhodobej udržateľnosti oproti stavu v roku 2018.

www.rozpoctovarada.sk

Vývoj štrukturálneho salda VS v strednodobom horizonte (% HDP)

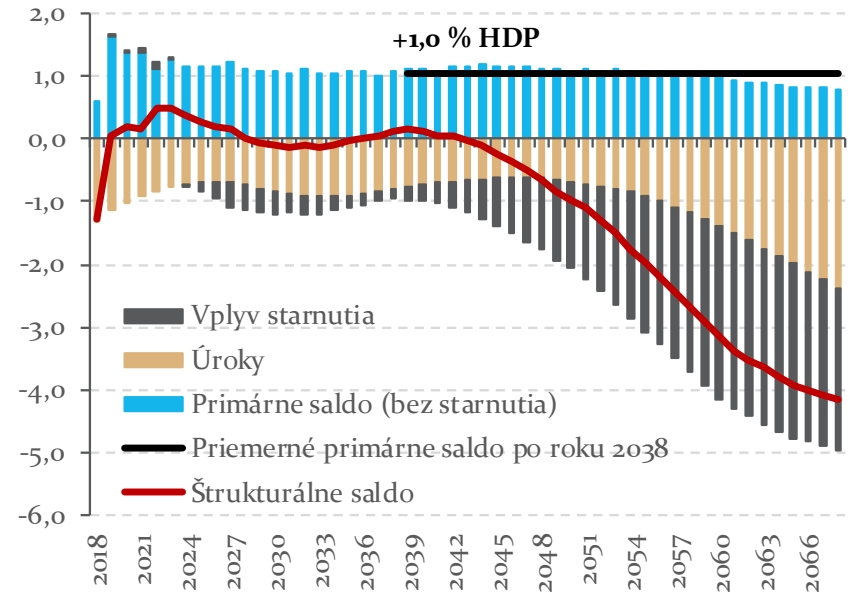
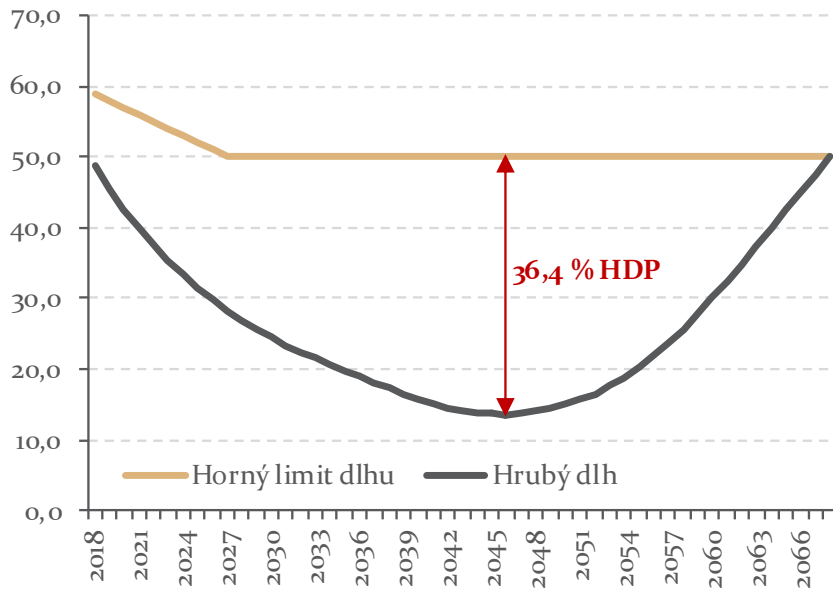

- Do roku 2022 sa bez opatrení vlády bude štrukturálny deficit zlepšiť automaticky o 0,5 % HDP
- Dosiahnutie cieľov programu stability (štrukturálny deficit 0,2% HDP do roku 2022) nepostačuje na dosiahnutie dlhodobej udržateľnosti

Rovnomerné rozloženie nákladov bez negatívneho vplyvu na životný štandard súčasných a budúcich generácií

www.rozpoctovarada.sk

Projekcia vývoja dlhu a salda pri okamžitej konsolidácii v roku 2019 (% HDP)

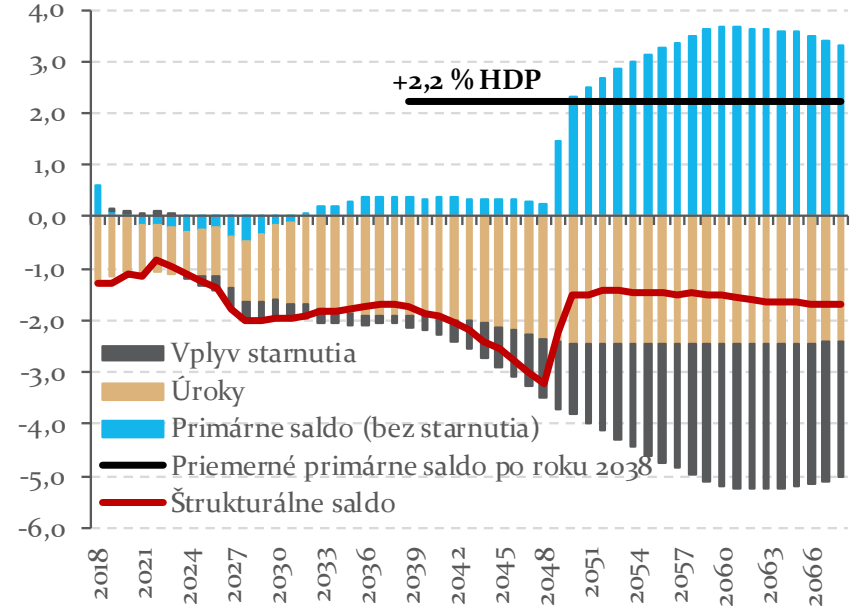
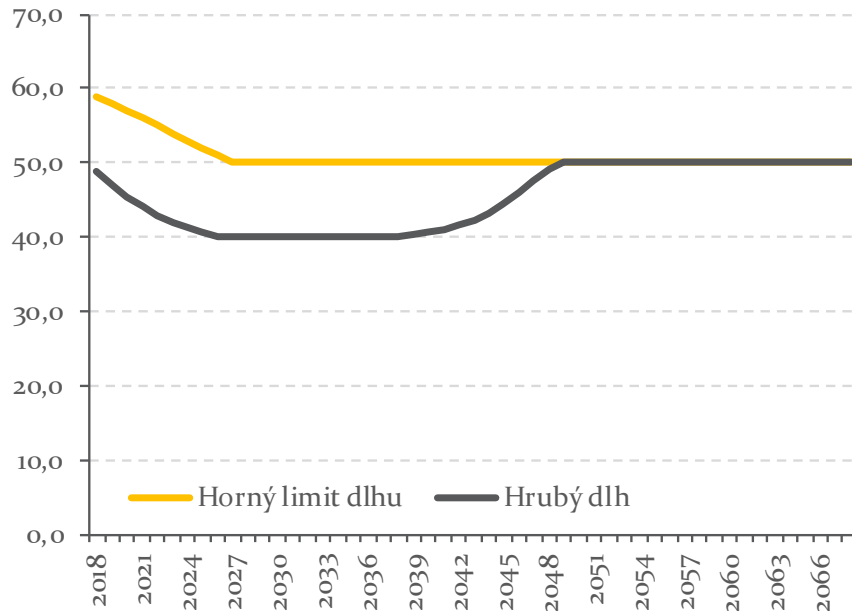

- Prebytkové hospodárenie rozpočtu približne na úrovni 0,1 % HDP v rokoch 2023 až 2038 (priemer) by vytvorilo cez zníženie dlhu dostatočný fiškálny priestor na absorbovanie nákladov spojených so starnutím.

Odkladanie potrebnej konsolidácie s nutnosťou prijímať neskôr mimoriadne opatrenia na stabilizáciu dlhu

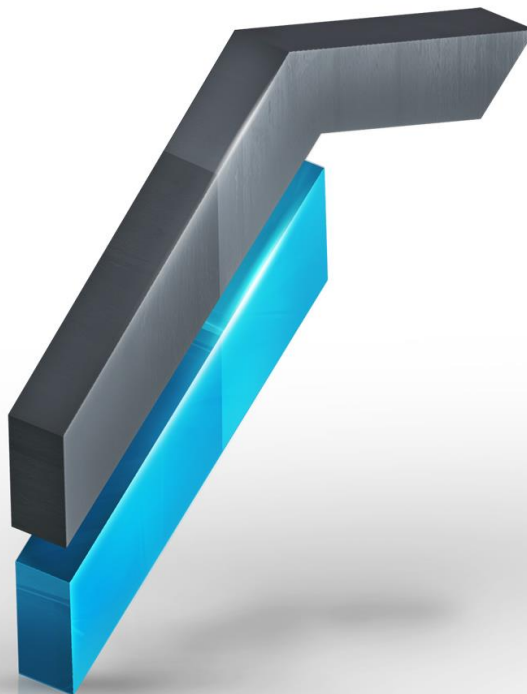
www.rozpoctovarada.sk

Projekcia vývoja dlhu pri konsolidácii po dosiahnutí 50 % hranice dlhu (% HDP)

- Zníženie a udržiavanie dlhu tesne pod sankčnými pásmami by nemalo byť považované za postačujúce, keďže starnutie populácie výrazne sťaží dodržiavanie ústavného limitu na dlh.

- Ústavný zákon prijatý s cieľom zabezpečiť dlhodobú udržateľnosť
- Limit na dlh je posledný nástroj, ktorý má zabrániť nadmernému nárastu dlhu aj za cenu zmrazenia verejných výdavkov s negatívnym vplyvom na životnú úroveň
- Nástrojom na operatívne riadenie rozpočtu by mali byť záväzné výdavkové limity
- Potreba zavedenia výdavkových limitov a ich prepojenia so strednodobými cieľmi vychádzajúcimi z ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti

Kancelária Rady pre
rozpočtovú zodpovednosť

Imricha Karvaša 1
Bratislava 1
813 25
Slovakia

www.rozpoctovarada.sk

- V roku 2018 ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti dosiahol úroveň 1,32 % HDP a vzdialil sa od hranice nízkeho rizika pre dlhodobú udržateľnosť.
- Nezahŕňa negatívny vplyv zavedenia stropu dôchodkového veku (zhoršenie udržateľnosti o dodatočných 1 % HDP).
- K zhoršeniu dlhodobej udržateľnosti došlo druhý rok za sebou. Kým v roku 2017 k nej prispeli najmä faktory mimo kontrolu vlády, v roku 2018 išlo najmä o hospodárenie vlády.
- Hodnotenie dlhodobej udržateľnosti za rok 2018 vychádza z predbežnej - aprílovej notifikácie údajov (výhrada Eurostatu)

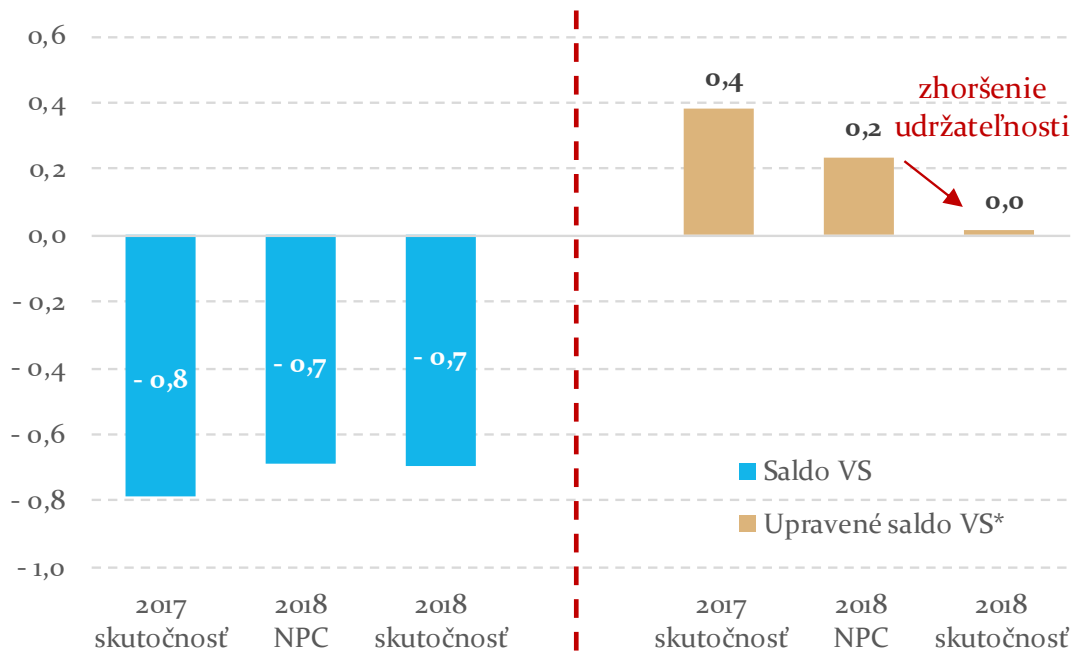
Hlavné závery RRZ (2)

www.rozpoctovarada.sk

- Vychádzajúc zo základného scenára, do roku 2022 sa má štrukturálny deficit zlepšiť automaticky o 0,5 % HDP – plné využitie týchto pozitív je rozhodujúce pre nezhoršenie dlhodobej udržateľnosti oproti stavu v roku 2018.
- Na dosiahnutie udržateľných verejných financií je potrebné do roku 2022 dosiahnuť štrukturálny prebytok vo výške 0,5% HDP, splnenie cieľov programu stability je nepostačujúce.
- Prebytkové hospodárenie rozpočtu približne na úrovni 0,1 % HDP v rokoch 2023 až 2038 (priemer) by vytvorilo cez zníženie dlhu dostatočný fiškálny priestor na absorbovanie nákladov spojených so starnutím.

Zlepšenie salda VS v roku 2018 nebolo postačujúce pre udržanie ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti na úrovni roka 2017

Zmena salda VS v roku 2018 oproti roku 2017 (% HDP)

Pozn.: * saldo upravené o jednorazové vplyvy, hospodársky cyklus a platené úroky

- Saldo VS sa v roku 2018 zlepšilo najmä kvôli jednorazovým vplyvom
- Podľa scenára nezmenených polík sa malo upravené saldo zhoršiť o 0,2 % HDP
- V skutočnosti sa zhoršilo o 0,4 % HDP